

Dosarul nr. 2ra-228/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. D. Crigan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, O. Cojocaru, I. Dutca)

ÎNCHEIERE

14 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de către Olaru Ion și Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Olaru Ion împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Ungureanu Oleg cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 17 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a fost admis apelul declarat de Olaru Ion și a fost modificată hotărârea din 26 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La data de 09 octombrie 2019, Olaru Ion a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Ungureanu Oleg cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, activând în cadrul Brigăzii de Poliție cu Destinație Specială a Ministerului Afacerilor Interne al RM, în anul 1992, în urma acțiunilor de luptă pentru apărarea independenței și integrității teritoriale ale Republicii Moldova, a fost rănit în timpul obligațiilor de serviciu, având XXXXX.

A indicat că la 27 ianuarie 2009, s-a adresat cu cerere la Primăria mun. Chișinău și Consiliul municipal Chișinău, în privința asigurării cu spațiu locativ în conformitate

cu prevederile art. 35 din Legea cu privire la poliție nr. 416 din 18 decembrie 1990 cu toate modificările ulterioare, art.13 lit. d), art.15 lit. u) din Legea cu privire la veterani nr. 190 din 08 mai 2003 și în conformitate cu prevederile art. 1, 28, 29, 35, 37, 42, 44 din Codul cu privire la locuințe al R.S.S. Moldovenești nr. 306 din 03 iunie 1983. Prin răspunsul din 03 martie 2009 (O-1 13/09) Direcția Generală Locativ Comunală și Amenajare i-a comunicat că problema asigurării cu locuință va putea fi soluționată în conformitate cu prevederile legislației locative în vigoare, în funcție de fondul locativ disponibil și cu respectarea ordinii de succesiune stabilite în liste.

Reclamantul a menționat că, deoarece nu a fost asigurat cu spațiu locativ de către autoritățile publice locale conform legislației în vigoare, locuind în mun. Chișinău într-o odaie în cămin cu membrii familiei, la data de 02 aprilie 2009 a fost nevoit să se adreseze în instanța de judecată cu acțiune împotriva Consiliului municipal Chișinău, solicitând recunoașterea dreptului său împreună cu membrii familiei la îmbunătățirea condițiilor de trai, obligarea de a fi asigurat împreună cu familia cu spațiu locativ întru îmbunătățirea condițiilor de trai conform normelor stabilite de legislația în vigoare, cât și repararea prejudiciului moral.

A notat că prin hotărârea din 12 iunie 2009 a Curții de Apel Chișinău, menținută prin decizia din 20 ianuarie 2010 a Curții Supreme de Justiție, acțiunea a fost admisă parțial, fiind recunoscut dreptul lui împreună cu membrii familiei sale la asigurarea cu spațiu locativ conform normelor prevăzute de legislația în vigoare, cu obligarea Consiliului municipal Chișinău să atribuie familiei lui Olaru Ion locuință potrivit normelor prevăzute de art. 42 al Codului cu privire la locuință.

A relatat că la 08 februarie 2010, s-a adresat cu cerere la Șeful oficiului de executare a sectorului Centru mun. Chișinău, prin care a solicitat să contribuie la executarea hotărârii din 12 iunie 2009 a Curții de Apel Chișinău conform legislației în vigoare. Prin încheierea executorului judecătoresc al oficiului de executare Centru al DE MJ s-a stabilit un termen de 15 zile debitorului Consiliul municipal Chișinău, de a executa benevol cerințele documentului executoriu. Prin răspunsul Direcției Generală Locativ Comunală și Amenajare a Consiliului municipal Chișinău a fost informat că, din motiv că sunt mai multe hotărâri judecătorești irevocabile neexecutate și din lipsa de surse financiare organele publice locale, nu pot executa hotărârea instanței de judecată.

Olaru Ion consideră că, prin neexecutarea hotărârii judecătorești, se încalcă inclusiv dreptul lui la protecția proprietății, prevăzut de art. 1 al Protocolului 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului.

A precizat că s-a adresat la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului cu cerere conform art. 34 din Convenție, prin scrisoarea din 29 septembrie 2011 fiind informat că la 01 iulie 2011 în Republica Moldova a intrat în vigoare Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, respectiv este necesar să facă uz de noul remediu intern în scopul restabilirii drepturilor încălcate.

Astfel, reclamantul a susținut că la 26 iulie 2012 a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor, în conformitate cu Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011, solicitând constatarea faptului de violare a drepturilor prevăzute de articolul 6 și 13 a Convenției Europene și Articolul 1 al Protocolului 1 Adițional la Convenția Europeană de către statul Republica Moldova și încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Finanțelor, a sumei în mărime de 6 000 euro cu titlu de prejudiciul moral, pentru neexecutarea hotărârii. Prin hotărârea din 09 noiembrie 2012 a Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău, modificată prin decizia din 30 ianuarie 2013 a Curții de Apel Chișinău, a fost constatată încălcarea drepturilor lui prevăzute de art. 6 al Convenției Europene, cu încasarea sumei de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

Olaru Ion a declarat că a înaintat din nou la CtEDO cerere potrivit art.34 a Convenției Europene a Drepturilor Omului, precum și art. 45 și art. 47 ale Regulamentului Curții, care a fost înregistrată cu nr.65461/13. Prin scrisoarea din 24 septembrie 2015, a fost informat că la 24 septembrie 2015 CEDO a adoptat Decizia în cauza „Ial Texgal Aurica SA contra Moldovei (cererea nr.16000/10)” și altele 60 de cereri, printre care este și cererea lui nr.65461/13. Olaru contra Moldovei, toate conexe și comunicate Guvernului Republicii Moldova. Însă, toate aceste eforturi întreprinse conform legislației în vigoare întru realizarea dreptului lezat nu au dat rezultate, hotărârea din 12 iunie 2009 a Curții de Apel Chișinău, menținută prin decizia din 20 ianuarie 2010 a Curții Supreme de Justiție, rămânând fără executare până în prezent.

În vederea executării documentului executoriu nr.3-1780/09 din 12 iunie 2009 și în scopul asigurării documentului executoriu nominalizat, executorul judecătoresc Igor Doroftei la 16 noiembrie 2010 a emis încheierea nr. 064-12-711/10, prin care a dispus de a interzice Primăriei mun. Chișinău, Consiliului Municipal Chișinău și subdiviziunilor acestora întocmirea actelor de repartitie, repartizarea apartamentului nr. XXXXX din blocul locativ din XXXXX altor persoane decât creditorului urmăritor, totodată aplicând sechestru pe acest imobil. Încheierea executorului judecătoresc a fost contestată de către Consiliul Municipal Chișinău în instanța de judecată, fiind menținută printr-o hotărâre irevocabilă a instanței de judecată din 12 octombrie 2011.

Reclamantul a indicat că autoritatea publică a ignorat hotărârile judecătorești irevocabile nominalizate și prin dispoziția Primarului General al mun. Chișinău nr. 799-d din 08 august 2012, pct. 1.64, a dispus repartizarea ap. XXXXX din blocul locativ din XXXXX lui Voinovan Vasile și familiei acestuia. A contestat această dispoziție în instanța de judecată, însă acțiunea lui a fost respinsă.

A menționat că, deoarece hotărârea cu privire la acordarea spațiului locativ nu a fost executată, la data de 01 martie 2016 a depus repetat pentru o altă perioadă de neexecutare o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției în conformitate cu Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011, care a fost admisă parțial, fiind constatată încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, cu încasarea sumei de 25 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

A precizat că hotărârea din 12 iunie 2009 a Curții de Apel Chișinău, menținută prin decizia din 20 ianuarie 2010 a Curții Supreme de Justiție, nu a fost executată până în prezent.

Olaru Ion a solicitat constatarea faptului încălcării dreptului său la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și a faptului violării dreptului prevăzut de art. 6 a CEDO și art.1 al Protocolului 1 Adițional la CEDO, repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 01 martie 2016 – 01 noiembrie 2019 în mărime de 150 000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 26 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de Olaru Ion a fost admisă parțial și a fost constatat faptul încălcării dreptului reclamantului la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 12 iulie 2009 a Curții de Apel Chișinău, pentru perioada cuprinsă între 01 martie 2016 – 26 decembrie 2019. S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Olaru Ion suma de 5000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, 3000 de lei – cheltuieli de asistență juridică și 451,60 de lei – cheltuieli pentru efectuarea copiilor. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La data de 31 decembrie 2019 Olaru Ion a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 26 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în partea respingerii acțiunii și emiterea în această parte a unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă integral.

La 16 ianuarie 2020 și Ministerul Justiției al RM a declarat apel împotriva hotărârii din 26 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 17 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a fost admis apelul declarat de Olaru Ion și a fost modificată hotărârea din 26 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în partea ce ține de pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral, fiind majorat quantumul acestuia de la 5000 de lei până la 10 000 de lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că din momentul intentării procedurii de executare și până la data înaintării acțiunii în instanța de judecată – 09 octombrie 2019, Consiliul municipal Chișinău nu a întreprins nici o măsură în vederea executării efective a documentului executoriu. Astfel, deoarece hotărârea din 12 iunie 2009 a Curții de Apel Chișinău așa și nu a fost executată, iar, din momentul constatării încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești prin hotărârea din 12 mai 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, au trecut aproximativ 3 ani și 6 luni, instanța de apel a considerat justă concluzia instanței de fond privind acordarea unei satisfacții echitabile din contul bugetului de stat pentru repararea prejudiciului moral cauzat pentru perioada 01 martie 2016 – 26 decembrie 2019.

Totodată, Curtea de Apel Chișinău a conchis că, instanța de fond la stabilirea quantumului prejudiciului moral, nu a luat în considerație toate circumstanțele cauzei,

în cumul cu probele prezentate, ce determină gravitatea suferințelor morale, suportate de către Ion Olaru, concluzionând că suma de 10 000 de lei este echitabilă și proporțională suferințelor cauzate.

La data de 11 decembrie 2020 Olaru Ion a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, modificarea deciziei din 17 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 26 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în partea încasării prejudiciului moral și a cheltuielilor de asistență juridică, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului s-a invocat încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material de către instanța de apel.

A indicat că, autoritatea responsabilă de executare a hotărârii judecătorești, adică Statul, nu a luat toate măsurile în vederea executării în termen a hotărârii judecătorești irevocabile, astfel fiind pus în situația de a suferi pe un termen îndelungat încordare psihică, retrăiri, stare continuă de stres, fiind cauzate anumite suferințe morale, psihice și fizice.

Consideră că instanța de apel a subapreciat neîntemeiat prejudiciul moral cauzat prin neexecutarea în termen a hotărârii de judecată, la aprecierea sumei instanța nu a luat în considerație că prezenta cauză este una de importanță deosebită, precum și faptul că dânsul are XXXXX, care a participat la lupte pentru apărarea integrității teritoriale ale RM, soția la fel având XXXXX și locuiesc în căminul acordat de Direcția de învățământ, împreună cu copiii.

Cât privește cheltuielile de asistență juridică, recurentul a invocat că, la materialele cauzei a fost anexat mandatul avocatului, pentru reprezentare fiind achitată suma de 5 000 lei, sumă pe care o consideră necesară, reală și rezonabilă.

La 01 februarie 2021 și Ministerul Justiției al RM a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei din 17 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 26 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel a aplicat în mod eronat normele de drept material, precum și a apreciat arbitrar probele.

A susținut că o întârziere în executarea unei hotărâri judecătorești poate fi justificată în anumite circumstanțe. La caz, potrivit răspunsului Direcției generale locativ-comunale și amenajare, la momentul actual executarea hotărârii judecătorești nu poate fi posibilă din motivul că sunt mai multe hotărâri judecătorești irevocabile neexecutate și din lipsa mijloacelor financiare necesare, se află în imposibilitatea executării hotărârii. Prin urmare, Direcția generală locativ-comunale și amenajare nu neagă faptul că va executa în viitor hotărârile instanțelor de judecată în acest sens.

A menționat că art. 6 din Convenția europeană pentru drepturile omului garantează oricărei persoane dreptul de acces la justiție, care are drept consecință dreptul la executarea hotărârilor judecătorești definitive. Totuși, acest drept nu poate obliga un

stat să asigure executarea fiecărei hotărâri cu caracter civil, oricare ar fi ea și oricare ar fi circumstanțele. În schimb, statul are obligația de a asigura respectarea obligațiilor pozitive ce îi revin. Respectiv, instanța de judecată are ca sarcină exclusivă de a analiza dacă măsurile adoptate de autoritățile naționale au fost adecvate și suficiente.

Recurentul consideră că, suma de 10 000 lei dispusă spre încasare cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin neexecutarea în termen a hotărârii judecătorești este o sumă exagerată și nejustificată, instanța de apel dând o apreciere incorectă probelor, fără a examina toate aspecte cauzei.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 17 noiembrie 2020.

Decizia motivată a instanței de apel a fost expediată la adresa poștală a lui Olaru Ion la 18 decembrie 2020 și la adresa electronică a Ministerului Justiției la 21 decembrie 2020 (f.d. 207-208, volumul II).

Astfel, recursurile, declarate la 11 decembrie 2020 de către Olaru Ion și la 01 februarie 2021 de către Ministerul Justiției, sunt în termen.

La data de 12 ianuarie 2021, copia recursului declarat de Olaru Ion a fost expediată în adresa intimaților Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Ungureanu Oleg, iar la 03 februarie 2021 a fost expediat recursul declarat de Ministerul Justiției, cu înștiințarea despre depunerea referințelor.

Referințe nu au fost depuse.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile sunt inadmisibile din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Olaru Ion și Ministerul Justiției al Republicii Moldova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recursuri nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevalidativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursurile declarate de Olaru Ion și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a

considera recursurile declarate de Olaru Ion și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursurile declarate de Olaru Ion și Ministerul Justiției al Republicii Moldova se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic